

SXEDIO.456

16.8.1960: ΟΙ ΕΞΟΡΙΣΤΟΙ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΗΣ ΕΟΚΑ
ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ Ο ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΛΑΟΣ ΤΟΥΣ
ΕΠΙΦΥΛΑΣΣΕΙ ΑΠΟΘΕΩΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΧΗ ΣΤΟ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΓΣΠ

Με την υπογραφή των συμφωνιών στο Λονδίνο στις **19** Φεβρουαρίου όλοι οι κρατούμενοι άρχισαν να αφήνονται ελεύθεροι στην Κύπρο και το εξωτερικό.

Στο εξωτερικό βρισκόταν μια ομάδα από **30** βαρυποινίτες που είχαν καταδικασθεί για τη δράση τους στην ΕΟΚΑ και είχαν εξορισθεί ουσιαστικά στις φυλακές της Βρετανίας.

Ωστόσο, παρά τα όσα υπέφεραν και παρά το γεγονός ότι διαφαινόταν η προοπτική της απελευθέρωσης τους, για την οποία αγωνίζονταν εδώ και δύο χρόνια σχεδόν, προέβησαν σε μια συγκλονιστική προσφορά προς τον πολιτικό ηγέτη του αγώνα του Κυπριακού λαού, τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο, για να τον βοηθήσουν να μη αισθάνεται με δεμένα τα χέρια και να διαπραγματευτεί το όλο θέμα του Κυπριακού πιο ελεύθερα.

Έτσι τον πληροφόρησαν, ότι, αν ο ίδιος έκρινε, ότι το σχέδιο για λύση του Κυπριακού εμπόδιζε την επίτευξη του τελικού σκοπού, για τον οποίο είχε αρχίσει ο αγώνας της ΕΟΚΑ, να προχωρούσε σε απόρριψη του, χωρίς να τους σκέφτεται αυτούς, γιατί βρίσκονταν στο πλευρό του, έτοιμοι για κάθε θυσία.

Η προσφορά τους περιλαμβανόταν σε ένα υπόμνημα στον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο που απέστειλαν οι κρατούμενοι στις φυλακές του **Wakefield**, και το οποίο έχει ως εξής (Αρχείο Βία Λειβαδά):

"Μακαριώτατε,

Με αφάνταστη χαρά και περηφάνεια σας "καλωσορίζουμε" στη ξένη τούτη γη. Και σας ευχόμαστε κάθε δυνατή επιτυχία στο δύσκολο έργο σας για τη λύση του προβλήματος μας.

Στις κρίσιμες αυτές στιγμές που διέρχεται το

ζήτημά μας, διατρανώνουμε για μια ακόμη φορά την πίστη και αφοσίωσή μας σε Σας, σαν τον Μόνο εκπρόσωπο του Κυπριακού λαού.

Σκοπός μας είναι να σας δηλώσουμε την αμέριστη υποστήριξη μας για το χειρισμό του ζητήματος μας. Αν το σχέδιο το οποίο υπεγράφη, εμποδίζει την επίτευξη του τελικού σκοπού μας, μη διστάσετε, ούτε στιγμή να το απορρίψετε και μεις είμαστε πάντοτε παρά το πλευρό σας, έτοιμοι για κάθε θυσία και ανιδιοτελή προσφορά, μέχρις ότου επιτύχουμε τον σκοπό του αγώνα και αξιοποιήσουμε τις θυσίες του κυπριακού λαού.

Μη σκεφτείτε καθόλου πως θα υποφέρουμε. Τα χρόνια που περάσαμε μας έκαμαν ατσάλινη τη θέληση μας να δούμε μια Κύπρο ελεύθερη, πραγματικά ανεξάρτητη, χωρίς δεσμεύσεις.

Απορρίψετε τους όρους τους, αν το κρίνετε ορθό, κι εμείς θα ανταποκριθούμε στις υποχρεώσεις μας έναντι της πατρίδας, συνεχίζοντας ανένδοτο τον αγώνα.

Το ηθικό μας είναι πάντα ακμαίο και καμιά βία ή απειλή του κυρίαρχου δεν μπορεί να ανακόψει το δρόμο μας. Δεν θέλουμε με κανένα τρόπο να χρησιμοποιηθούμε μεις σαν αντικείμενο παζαρέματος.

Γι' αυτό μη μας σκεφθείτε και ενεργείστε σύμφωνα με ό,τι θεωρείτε ορθότερο και σύμφωνα προς τα συμφέροντα της Κύπρου. Και να είσθε βέβαιοι πως πάντοτε θα έχετε την υποστήριξη μας.

Με αφοσίωση.

Γρηγόρης Γρηγοράς, Ρένος Κυριακίδης, Βίας Λειβαδάς, Γιώργος Σκοτεινός, Ανδρέας Σάββα, Νικόλας Λοΐζου, Νίκος Σαμψών, Νίκος Σοφοκλέους και Νίκος Τσαρδελλής".

Τα πράγματα όμως εξελίσσονταν ραγδαία και δεν υπήρχε περίπτωση επιστροφής. Έτσι οι βρεττανοί μετέφεραν όλους τους κρατούμενους στις βρετανικές φυλακές στο πρώτο σημείο επαφής τους στη Βρετανία-στις φυλακές του **Wormwood Scrubs** εν όψει της

απελευθέρωσης τους.

Οι άγγλοι όμως ήθελαν όπως οι επικίνδυνοι αυτοί "τρομοκράτες" παραμείνουν μακριά από την Κύπρο μέχρι που θα αναλάμβανε την εξουσία η Κυπριακή Κυβέρνηση επίσημα. Κι' αυτό δεν φαινόταν να ήταν κοντά, μια και χρειαζόταν ακόμα να ετοιμασθεί το σύνταγμα του νέου κράτους, να διορισθούν τα όργανα του, να γίνουν εκλογές και γενικά να στηθεί το νέο κράτος.

Η αγγλική Κυβέρνηση δεν ήθελε αυτοί οι άνθρωποι, που είχαν αναμιχθεί σε τέτοια δράση στη διάρκεια του αγώνα, να βρεθούν από τη μια μέρα στην άλλη ανάμεσα στους βρετανούς στρατιώτες και πάλι, ελεύθεροι πια, φοβούμενοι τυχόν πράξεις αντεκδίκησης καθώς η αποικιακή κυβέρνηση θα συνέχιζε να βρίσκεται στην εξουσία στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου μέχρι την παράδοση της εξουσίας στην Κυπριακή Κυβέρνηση.

Όμως ο Διγενής επέμενε ότι αυτοί οι άνθρωποι δεν έπρεπε να παραμείνουν εκτεθειμένοι, ενώ οι άλλοι θα γεύονταν τους καρπούς, όποιοι και αν ήσαν αυτοί, του απελευθερωτικού αγώνα. Επέμενε σε απόλυση τους και τελικά στις **13** Μαρτίου **1960** οι κρατούμενοι χωρίστηκαν σε δυο ομάδες και από αυτούς οι **16** μεταφέρθηκαν στην Κύπρο και οι **14** στην Ελλάδα όπου έμειναν μέχρι τις **16** Αυγούστου, ημέρα ανακήρυξης της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Αυτή τη μέρα οι **14** αγωνιστές πατούσαν το πόδι τους στην Κύπρο δαφνοστεφείς και καταχειροκροτούμενοι από τριάντα και πλέον χιλιάδες λαού. Η επιστροφή τους σήμανε και το τέλος του δράματος τους που είχε αρχίσει από τη σύλληψη τους κατά τα πρώτα χρόνια του αγώνα.

Στους νέους αυτούς ο λαός, με επικεφαλής τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας Αρχιεπίσκοπο Μακάριο, επιφύλαξε πραγματικά υποδοχή ηρώων.

Η εφημερίδα Ο ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ χαιρετίζοντας την επιστροφή τους με "το καλώς ωρίσατε" (**17** Αυγούστου **1960**) έγραφε:

"Την 5.30 μ.μ. ώραν της χθες έπεσεν η αυλαία ενός δράματος. Του δράματος των εξορίστων ηρώων του Ελληνικού Κυπριακού λαού, των παλληκαριών της ΕΟΚΑ, οι οποίοι εκλέξαντες τον δρόμον της τιμής και της θυσίας, δεν υπέστησαν μόνον τα πάνδεινα εις τα φρικιαστικά ανακριτήρια και τας φυλακάς-όπου μερικοί εξ αυτών- είδαν ενώπιον των το τρομερόν φάσμα της αγχόνης με ψυχήν λιονταριών, αλλά επέπρωτο να γευθούν ακόμη το πικρόν ποτήριον της αναγκαστικής εξορίας, κρατούμενοι μακράν των συγγενών των, μακράν των συναγωνιστών των και μακράν της φιλιότης πατρίδος των. Αυτό το δράμα ελύθη χθες, όταν ολόκληρος ο λαός, εις μίαν ατιμόσφαιραν αποθεώσεως και παραληρήματος υπεδέχθη τα ηρωϊκά παιδιά του εις Πατρίδα ελευθέραν.

Καλώς Ωρίσατε αδέλφια. Η Κύπρος "που στέναζε τόσους αιώνας σκλαβα" σας εχρειάσθη όταν επέστη η στιγμή της Επαναστάσεως. Και εσείς εδώσατε το παρόν σας. Δια της μεγαλειώδους θυσίας σας εποτίσθη αναπτύχθη, ήνθησε και, εκαρποφόρησε το πανώρηο δένδρο της Ελευθερίας.

Καλώς Ωρίσατε αδέλφια. Η Κύπρος σας έχει και τώρα ανάγκην. χρειάζεται την ακατάλυτον πίστιν σας. Τον απέραντον ενθουσιασμόν σας. Μια νέα, ειρηνική, περίοδος, ανοίγεται μπροστά μας. Επράξατε το καθήκον σας, με το όπλον και την χειροβομβίδα στο χέρι. Θα το πράξετε και τώρα, έχοντες εις τον ώμον την σκαπάνην της ειρήνης και της αναδημιουργίας. Η σάλπιγξ ηχεί εκ νέου. Στο καθήκον...

Αδέλφια Καλώς Ωρίσατε".

Οι στιγμές της επιστροφής των 14 αγωνιστών ήταν συγκλονιστικές. Νέες τους πρόσφεραν ανθοδέσμες και τους έρραιναν με ροδοπέταλα, ενώ άλλοι τους ανήρπασαν στους ώμους και τους περιέφεραν ανάμεσα στο πλήθος που έσπευδε να τους σφίξει το χέρι.

Ανάμεσα σ' αυτούς που τους υποδέχθηκαν και ο Πολύκαρπος Γιωρκάτζης, Υπουργός πια Εσωτερικών της

Δημοκρατίας.

Ο εναγκαλισμός του Πολύκαρπου Γιωρκάτζη με τον Νίκο Σαμψών ήταν ιδιαίτερα θερμός. Ο Υπουργός ευχαριστούσε το συναγωνιστή του για όσα είχε κάνει για να τον βοηθήσει να δραπετεύσει κατά τη μάχη του Νοσοκομείου το **1956**.

Υπό τις πανηγυρικές εκδηλώσεις οι αγωνιστές μεταφέρθηκαν στα αυτοκίνητα, τα οποία χρειάστηκαν δυο και πλέον ώρες, για να διανύσουν την απόσταση των πέντε χιλιομέτρων από το αεροδρόμιο μέχρι το στάδιο ΓΣΠ, όπου τους ανέμενε ο Πρόεδρος Μακάριος, ο οποίος και τους καλωσόρισε "εις πατρίδαν ελευθέραν".

Στον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο απάντησε ο Νίκος Σαμψών ο οποίος καταχειροκροτούμενος από τις χιλιάδες του λαού κάλεσε όλους ενωμένους και αδελφωμένους να προχωρήσουν μπροστά υπό την ηγεσία του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου.

Το ρεπορτάζ της εφημερίδας ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ της **17ης** Αυγούστου **1960** ήταν χαρακτηριστικό της υποδοχής:

"Το απόγευμα της χθες η Κύπρος έζησε μερικές από τις εξόχους εκείνας ώρας των εθνικών εξάρσεων και συγκινήσεων, τις οποίες είχε συνηθίσει να ζητά κατά την περίοδο του τετραετούς υπέρ ελευθερίας αγώνος.

Οι μαχηταί της ΕΟΚΑ, το άνθος της Κυπριακής νεότητας, το οποίον εξέχυσαν όλην την ευωδίαν της αγνής πατριωτικής τους ψυχής, όταν ερρίφθη εις ένα άνισον αγώνα ζωής ή θανάτου, προς μίαν μεγάλην Αυτοκρατορία, αφού διήλθον μακράν περίοδον αναγκαστικής, απομακρύνσεως από την páτριον γην, ευρίσκονται και πάλιν μεταξύ ημών δια να αποτελέσουν τώρα το στερεόν βάθρον, επί του οποίου θα στηριχθή η ειρηνική ζωή της Κυπριακής Πολιτείας.

Η υποδοχή της οποίας έτυχον τα ηρωικά παλληκάρια της ΕΟΚΑ δεν ήτο απλώς θερμή και συγκινητική, αλλά πραγματικώς μεγαλειώδης. Τα συγκεντρωθέντα πλήθη εκείνην την στιγμήν δεν υπεδέχοντο άτομα, δεν υπεδέχοντο συγγενείς, γνωστούς και φίλους, αλλ υπεδέχοντο αυτήν ταύτην

την ενσάρκωσιν του αιωνίου Ελληνικού ιδανικού, επανακαθισταμένου εκεί, όπου ήνθισε και εμεγαλούργησεν από των αρχαιοτάτων ιστορικών χρόνων.

Ρίγη πατριωτικού ενθουσιασμού και δάκρυα χαράς και ευγνωμοσύνης ήτο το χαρακτηριστικόν, το οποίον εκυριάρχει εις το συγκεντρωθέν εκ των τεσσάρων σημείων της νήσου πλήθος, οι δε λεβέντες της ΕΟΚΑ, από τα ίδια αισθήματα διακατεχόμενοι, δεν επρόφθανον να ασπάζονται κατασυγκεκινημένοι γνωστούς και αγνώστους, να εναγκαλίζονται τους πάντας και να ενώνουν τα δάκρυα των με τα επιφωνήματα της ανυποκρίτου χαράς.

Τριάκοντα και πλέον χιλιάδες λαού είχαν συγκεντρωθή εις το αεροδρόμιον Λευκωσίας δια να υποδεχθούν τους ηρωϊκούς αγωνιστάς της ΕΟΚΑ. Κάθε είδους μεταφορικών μέσων είχε επιστρατευθή προς τον σκοπόν τούτον.

Πολύ προ της καθωρισμένης ώρας της αφίξεως των αγωνιστών, η περίμετρος του αεροδρομίου είχε κατακλυσθή από τα πλήθη, ενώ εκατοντάδες ανήλθον επί των στεγών των υποστατικών του αεροδρομίου δια να παρακολουθήσουν την άφιξιν των μαρτυρικών τέκνων της νήσου.

Η είσοδος εις το γήπεδον προσγειώσεως του αεροδρομίου επετράπη μόνον εις τους γονείς των αγωνιστών, αλλά όταν το φέρον τούτους αεροσκάφος της Ολυμπιακής Αεροπορίας εφάνη εις τον ορίζοντα, τα πλήθη παρεβίασαν τας εισόδους του αεροδρομίου, διέσπασαν τους αστυνομικούς κλοιούς και εισώρμησαν εις το γήπεδον προσγειώσεως.

Κατεβλήθησαν πολλάί προσπάθειαι υπό των αστυνομικών δια να τηρηθή κάποια "τάξις" και να δυνηθή το αεροσκάφος να προσγειωθή. Το αεροπλάνον διέγραψε δυο γύρους υπεράνω του αεροδρομίου άμα τη εμφανίσει δε αυτού τα πλήθη εξέσπασαν εις ουρνανομήκεις εκδηλώσεις.

Τους αγωνιστάς υπεδέχθησαν επί του αεροσκάφους ο Υπουργός Εσωτερικών κ. Πολύκαρπος Γεωρκάτζης, ο Υπουργός Δικαιοσύνης Σπύρος

Κυπριανού, ο Αρχηγός του Κυπριακού Στρατού, Στρατηγός Μενέλαος Παντελίδης, ο πρόξενος της Ελλάδας κ. Αριστ. Φρυδάς και ο Διευθυντής της Ναυτιλιακής Εταιρείας Αμαθούς κ. Αρίσταρχος Διογένους.

Οι αγωνισταί ενηγκαλίσθησαν τον Υπουργόν Εσωτερικών και συναγωνιστήν των, μετά του οποίου αντιήλλαξαν ασπασμούς.

Αι εκδηλώσεις του λαού υπέρ των επανελθόντων αγωνιστών ήσαν απερίγραπτοι. Τα πλήθη ανεσήκωνον επί των ώμων των τους τιμημένους εξορίστους, τους οποίους υπό παρατεταμένα χειροκροτήματα και θερμοτάτας εκδηλώσεις, μετέφεραν μέχρι των αυτοκινήτων, δια των οποίων κατηυθύνθησαν εις το στάδιον του ΓΣΠ.

Προηγούμενως σαλμπιγκταί και τυμπανισταί του Προσκοπικού Σώματος απέδωσαν τιμάς προς τους αφιχθέντας ενώ νεάνιδες με τοπικάς ενδυμασίας στεφάνωνον αυτούς και τους προσέφερον ανθοδέσμας.

Εις το αεροδρόμιον υπεδέχθησαν επίσης τους αγωνιστάς ο Αρχιαστυφύλαξ κ. Χασάπης, ο Βοηθός Αρχιαστυφύλαξ κ. Αντωνίου, Έλληνες βουλευταί και αγωνισταί της ΕΟΚΑ.

Μεγαλειώδης υπήρξεν η διαδρομή των αγωνιστών εκ του αεροδρομίου εις το στάδιον του ΓΣΠ, δια να καλυφθή δε αύτη εχρειάσθησαν δύο και πλέον ώραι. Καθ όλον το μήκος και εκατέρωθεν της οδού είχαν συγκεντρωθή πυκνά πλήθη για να χαιρετίσουν τους αγωνιστάς. Βρεττανοί αεροπόροι και οικογένειά των παρηκολούθησαν την επιβλητικήν παρέλασιν, ποδοσφαιρικός δε αγών μεταξύ στρατιωτικών ομάδων διεκόπη διά να δυνηθούν οι ποδοσφαιρισταί να ίδουν τους αγωνιστάς, οι οποίοι συνεχώς εγίνοντο αντικείμενον θερμοτάτων εκδηλώσεων.

Η άφιξης των μαχητών της ΕΟΚΑ εις το στάδιον ΓΣΠ προεκάλεσε παραλήρημα ενθουσιασμού και πηγαίας μέχρι δακρύων εκδηλώσεις. Πλήθη λαού ανήρπασαν επί των ώμων τους αγωνιστάς τους οποίους μετέφεραν εις την εξέδραν, όπου ευρίσκοντο ο Αρχιεπίσκοπος

Μακάριος, Έλληνες Υπουργοί και βουλευταί και άλλοι επίσημοι. Οι αγωνισταί ησπάσθησαν την δεξιάν του Μακαριωτάτου και εχαιρέτων τα πλήθη τα οποία τους επευφήμουν.

Ακολούθως ο Μ. Αρχιεπίσκοπος κ. Μακάριος προσεφώνησε τους αγωνιστάς ως εξής:

"Με χαράν και υπερηφάνειαν σας υποδεχόμεθα σήμερον εις πατρίδα ελευθέραν.

Εις τα ηρωϊκά πρόσωπα σας, ο Κυπριακός λαός με δάκρυα ευγνωμοσύνης και ρίγη συγκινήσεως βλέπει και πάλιν τα ιερά σύμβολα του αγώνος και χαιρετίζει τους στυλοβάτας των αρχών εκείνων, τας οποίας με επικεφαλής τον Διγενήν και σας τους ένδοξους αγωνιστάς της ΕΟΚΑ, με υπερανθρώπους θυσίας εξησφάλισε.

Καλώς ήλθατε εις πατρίδα ελευθέραν.

Το ιδεώδες δια το οποίον επί σειράν ετών ηγωνίσθητε, εμοχθήσατε και εθυσιάσθητε, γίνεται σήμερον πραγματικότης. Χάρις εις την ιδικήν σας αυτοθυσίαν, χάρις εις το υπέροχον πατριωτικόν πνεύμα σας, ο Κυπριακός λαός πανηγυρίζει σήμερον τα ελευθέρια.

Σεις, περισσότερον παντός άλλου είσθε οι φορείς του υπερτάτου αγαθού της ελευθερίας, οι ενσαρκωταί του πνεύματος της Ελληνικής αρετής, την οποίαν μακρά παράδοσις έχει ενσταλάξει, ως ιεράν παρακαταθήκην εις τας ηρωϊκάς αλκίμους ψυχάς σας.

Καλώς ήλθατε ες την πάτριον γην. Οι κάμποι και οι ρεματιές, τα χωριά και οι πολιτείες, τα δασωμένα βουνά και τα γλαυκά ακρογιάλια της πατρίδος μας αντιλαλούν σήμερον τα τρόπαια διά σας. Ο ηρωϊσμός σας έχει ξεπεράσει πλέον τα όρια της Ιστορίας και έχει γίνει παράδοσις, παράδοσις ηρωϊκή που συνεχίζει τους αρχαίους θρύλους και διαιωνίζει το κάλλος της αρετής και τον θρίαμβον της ιδέας.

Με πόνον την ιεράν ταύτην στιγμήν φέρομεν εις την μνήμην μας όλους εκείνους τους ηρωϊκούς συντρόφους σας, οι οποίοι απουσιάζουν από το σημερινόν προσκλητήριο, όλους εκείνους οι οποίοι

πιστοί εις το πρόσταγμα της πατρίδος εθυσίασαν την ζωήν των χάριν της Κυπριακής ελευθερίας. Αι λευκαί ψυχαί των υπερίπτανται την στιγμήν ταύτην του χώρου τούτου και συνεορτάζουν μεθ' ημών. Η θυσία των δεν απέβη επί ματαίω. Το έργον των ετελεσφόρησεν. Ο ιερός σπόρος, τον οποίον έσπειραν μαζί με σας εις τα πεδία των μαχών και εις τα θρυλικά κρησφύγετα των αποκρύμνων βουνών του Ολύμπου του Κύκκου, του Μαχαιρά και του Πενταδακτύλου, ήρχισε σήμερα να αποδίδη τους γλυκεείς καρπούς του.

Το έργον όμως δεν ετελείωσεν. Ενώπιον ημών εκτείνεται νέον στάδιον αγώνων, νέον στάδιον εξορμήσεων.

Τους ειρηνικούς τούτους αγώνας, πρέπει να αναλάβωμεν όλοι από κοινού, όχι πλέον με την χειροβομβίδα και τα όπλα, αλλά με την δύναμιν της ψυχής, δια να οικοδομήσωμεν επί στερεών βάσεων την Δημοκρατίαν μας, και να διασφαλίσωμεν την ευτυχίαν, την πρόοδον και την ειρήνην του λαού μας.

Είμαι βέβαιος ότι με την ιδίαν πίστιν που ηγωνίσθητε εις το πεδίο των μαχών θα αγωνισθήτε τώρα και εις το πεδίο της ειρήνης.

Με αυτήν την προτροπήν, σας καλωσορίζω και πάλιν εις την Ιεράν Κυπριακήν γην, την οποίαν αι θυσίαι του λαού μας κατέστησαν ελευθέραν".

Απαντών ο αγωνιστής Νίκος Σαμψών εκάλεσεν εκ μέρους των συντρόφων του τον λαόν εις ομόνοιαν και ενότητα. Ηνωμένοι και αδελφωμένοι, είπε, ας προχωρήσωμεν υπό την ηγεσίαν του Αρχιεπισκόπου μας Μακαρίου εις το ειρηνικόν έργον μας. Ο κ. Σαμψών είπεν ότι οι αγωνισταί ουδέν άλλο έπραξαν, παρά το καθήκον των προς την πατρίδα και ότι τιμή και δόξα αξίζει εις τους δυο αρχηγούς του αγώνος, Μακάριον και Διγενήν".